

SYLABUS PRZEDMIOTU
Część B – NAUCZYCIELE AKADEMICY

Rok akademicki 2022/2023

NAZWA PRZEDMIOTU NAZWA MODUŁU KIERUNEK STUDIÓW WYDZIAŁ	PODSTAWY INSCENIZACJI – HISTORIA I WSPÓŁCZESNOŚĆ PLASTYKI TEATRALNEJ WSPÓŁPRACA ZE SCENOGRAFEM ZWIĄZANA ZE SPECJALNOŚCIĄ STUDIÓW REŻYSERIA WYDZIAŁ LALKARSKI									
PROWADZĄCY (imię i nazwisko, stopień, tytuł)	Jacek Bunsch, mgr filologii polskiej – teatrologia, mgr sztuki – reżyseria teatralna.									
STATUS PRZEDMIOTU (<i>właściwie zakreślić</i>)	kierunkowy/ogólny <u>obowiązkowy</u> /do wyboru									
JĘZYK WYKŁADOWY	polski									
ORGANIZACJA ZAJĘĆ SPOSÓB KSZTAŁCENIA (<i>właściwie zaznaczyć</i>)	☐ zajęcia prowadzone stacjonarnie ☐ zajęcia prowadzone hybrydowo ☐ zajęcia prowadzone w formie zdalnej ☐ zajęcia prowadzone z wspierającym wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość									
ROK	I		II		III		IV		V	
SEMESTR	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
LICZBA PUNKTÓW ECTS	2	2								
LICZBA GODZIN KONTAKTOWYCH z udziałem nauczyciela, wynikających z planu studiów	2	2								
SZACUNKOWA ILOŚĆ GODZIN POZOSTAŁYCH - konsultacje oraz praca własna studenta	60									
METODY DYDAKTYCZNE (<i>zostawić właściwe</i>)	wykład problemowy, wykład konwersacyjny, ćwiczenia praktyczne									
SPOSÓB ZALICZENIA (<i>zostawić właściwe</i>)	Semestr zimowy: ZAL – zaliczenie; semestr letni: ZN – zaliczenie z notą									
FORMA ZALICZENIA – metoda weryfikacji zakładanych dla przedmiotu efektów uczenia się - z uwzględnieniem sposobu organizacji zajęć (<i>zostawić właściwe</i>)	Pisemna praca zaliczeniowa, przygotowanie projektu, wykonanie określonej pracy praktycznej, prezentacja,									

zasady e-oceny	
TREŚCI MERYTORYCZNE	<p>Celem przedmiotu jest przygotowanie reżysera–inscenizatora do współpracy ze scenografem, a także zapoznanie z dziejami i rozwojem sztuki inscenizacji ze szczególnym uwzględnieniem umiejętności operowania rozwiązaniami scenograficznymi. Połączenie wykładu i ćwiczeń praktycznych, zwłaszcza w aspekcie przygotowania koncepcji inscenizacyjno–scenograficznej ma pokazać świadome użycie strategii reżyserskich dla uzyskania ważkiego artystycznie efektu w przełożeniu znaku werbalnego na znak sceniczny. Suma wiedzy o historii scenografii zawarta w programie zajęć ma na celu przygotowanie do wypracowania własnego, twórczego kodu plastyki scenicznej. Zdolność do rozpoznania różnych stylistyk scenograficznych i swobodnego ich stosowania staje się wręcz obowiązkowa w czasach teatru mieszającego konwencje, teatru postmodernistycznego i postdramatycznego, gdzie słowo straciło funkcję porządkującą na rzecz obrazu. Poszukiwanie indywidualnego języka ekspresji musi więc zostać poparte wiedzą o różnych epokach i stylach scenografii zarówno w perspektywie historycznej, jak i współczesnej, uwzględniającej takie zjawiska jak happening, performance, instalacja, sztuka wideo i inne przejawy nowoczesnej plastyki wpływające na obecny teatr.</p> <p>Wprowadzenie. Scenograf i reżyser – jedność czy dyskurs. Definicja inscenizacji. Widowisko w globalnej wiosce – miejsce teatru we współczesnym świecie. Język współczesnych mediów. Kultura remiksu w początkach wieku XXI.</p> <p>Część 1 Historyczne konwencje teatralne. Antropologiczne źródła powstania teatru – wizualizacja rytuału. „Mimesis” jako kategoria podstawowa. Przestrzeń teatralna starożytnej Grecji i Rzymu. Umowność znaku plastycznego w teatrze antycznym. Scena symultaniczna w miastach średniowiecznych wytwarzająca czas i przestrzeń mityczną. Teatr jako zwierciadło świata – renesans i barok. Siła konwencji w teatrze szekspirowskim. Powstanie, rozwój i dominacja sceny włoskiej (pudełkowej), praktyczne zasady projektowania dekoracji z wykorzystaniem perspektywy geometrycznej. Apogeum widowiskowości w iluzyjnej scenografii barokowej. Schemat plastyki, maski i postacie commedii dell'arte. Malarstwo teatralne XIX w. Romantycy i mieszczenie – sprzeczności w literackim i rzeczywistym kształcie teatru romantycznego. Tradycyjny warsztat dekoratora sceny. Makiety dekoracji, styl grand opéra – ulubiony teatr XIX wieku. Ruchome obrazy. Dioramy, cykloramy, Cyrk Olimpijski w Paryżu. Fotografia i początki filmu. Rewolucje sceniczne Wielkiej Reformy. Narodziny nowoczesnej sztuki inscenizacji. Nadmarioneta, architektura scenografii, teatr lalek w głównym nurcie awangardy. Reżyser-scenograf-inscenizator, czyli nowa rola kreatora rzeczywistości scenicznej.</p> <p>Część 2 Druga awangarda lat 60. XX w. Zastąpienie mimesis doświadczeniem bezpośrednim. Kontrkultura i teatr otwarty. Nowa definicja teatru w kontekście antropologii kulturalnej. Rewolucja aktorstwa – teatr ubogi, teatr przeciwko inscenizacji. Ingerencja w rzeczywistość zastanego świata – odarcie teatru z iluzji. Transgresje</p>

	<p>kulturowe. Postmodernizm i teatr postdramatyczny. Zamiana słowa na obraz. Neomityczny krajobraz teatru, plastyka sceny budowana światłem. Teatr plastyków i malarzy. Poza granice teatru - happening, performance, instalacje. Przedmiot autentyczny, „znaleziony” w miejsce dekoracji. Nowa organizacja przestrzeni, wyznaczonej przez artystę. Anatomia pokazów multimedialnych - zestawienie obrazów zapośredniczonych, remiks ikonosfery jako cecha sztuki I dekady XXI w. Performance a teatr, między realnością a sztuką. Warsztat współczesnego scenografa - hybrydyczna plastyka współczesnej scenografii i inscenizacji, brak granic gatunkowych. Strategie operowania obrazem i przestrzenią w teatrze postdramatycznym.</p>
<p>LITERATURA SZCZEGÓŁOWA</p>	<ul style="list-style-type: none"> • P. Pavis, <i>Słownik terminów teatralnych</i>, wyd. Ossolineum, Wrocław 1998. • A. Nicoll, <i>Dzieje teatru</i>, przekł. A. Dębicki, PIW, Warszawa 1977. • <i>Historia teatru</i> red. J.R. Brown, wyd. Diogenes, Warszawa 1999. • M. Bertold, <i>Historia teatru</i>, WAI F, Warszawa 1980. • M. Kocur, <i>Teatr antycznej Grecji</i>, Wrocław 2001 • M. Kocur, <i>We władzy teatru. Aktorzy i widzowie w antycznym Rzymie</i>, Wrocław 2005 • Marie-Antoinette Allevy-Viala, <i>Inszenizacja romantyczna we Francji</i>, PIW, Warszawa 1958. • Z. Raszewski, <i>Krótką historia teatru polskiego</i>, Warszawa 1977. • B. Król-Kaczorowska, <i>Teatr dawnej Polski. Budynki, dekoracje, kostiumy</i>, Warszawa 1971. • P. Mitzner, <i>Teatr światła i cienia: oświetlenie teatrów warszawskich na tle historii oświetlenia od średniowiecza do czasów najnowszych</i>, PIW, Warszawa 1987. • M. Keller, <i>Fascynujące światło. Oświetlenie w teatrze i na estradzie</i>, Wyd. Ltt, Warszawa 2013. • Adolphe Appia, <i>Dzieło sztuki żywej</i>, WAI F, Warszawa 1974. • Edward Gordon Craig, <i>O sztuce teatru</i>, WAI F, Warszawa 1985. • Z. Raszewski, <i>Teatr w świecie widowisk</i>, Wyd. Krąg, Warszawa 1991. • D. Bablet, <i>Rewolucje sceniczne XX wieku</i>, PIW Warszawa 1980. • Z. Strzelecki, <i>Kierunki scenografii współczesnej</i>, PWN, Warszawa 1970. • Z. Strzelecki, <i>Konwencje scenograficzne od antyku do współczesności</i>, Warszawa 1973. • Z. Strzelecki, <i>Polska plastyka teatralna</i>, t 1-3, PIW Warszawa 1963. • Z. Strzelecki, <i>Współczesna scenografia polska</i>, wyd. Arkady, Warszawa 1983. • <i>Polska plastyka teatralna. Ostatnia dekada</i>, red. B. Osterloff i A. Koecher - Hensel, Warszawa 1991; • K. Braun, <i>Przestrzeń teatralna</i>, Warszawa 1982. • K. Braun, <i>Wielka Reforma Teatru w Europie. Ludzie - idee - zdarzenia</i>, Wrocław 1984. • <i>Przeciw konwencjom. Antologia tekstów o teatrze polskim i światowym od Antoine'a po czasy współczesne</i>, red. M. Fik, Warszawa 1994. • Hans-Thies Lehmann, <i>Teatr postdramatyczny</i>, Księgarnia Akademicka, Kraków 2009 • P. Pavis, <i>Współczesna inscenizacja</i>, PWN, Warszawa 2011. • S. Morawski, <i>Happening</i>, „Dialog” nr 9-10, 1971.

- Ł. Guzek, *Przez performance do sztuki*, „Didaskalia” nr 69, 2005.R. Schechner, *Performatyka. Wstęp*, Ośrodek J.Grotowskiego, Wrocław 2006.
- M. Carlson, *Teatr i performance*, „Didaskalia” nr 37-38, 2000.
- M. Carlson, *Performans*, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2007.
- M. Gołaszewska, *Estetyka współczesności*, Kraków 2001.
- G. Dziamski, *Postmodernizm*, w *Encyklopedia kultury polskiej XX wieku, Od awangardy do postmodernizmu*, Instytut Kultury, Warszawa 1996.
- M. Porębski, *Ikonosfera*, PIW, Warszawa 1972.
- H. Jurkowski, *Przemiany ikonosfery. Wizualny kontekst sztuki teatru*, Wyd. Uniwersytetu Wrocławskiego, Wrocław 2009.
- K. Reisz, G. Millar, *Technika montażu filmowego*, Wyd. W. Marzec, Warszawa 2018.
- Ch. Balme, *Wprowadzenie do nauki o teatrze*, przekł. W. Dudzik i M. Leyko, PWN Warszawa 2002.
- *Wprowadzenie do nauki o teatrze, T. 2, O twórcywie i twórcach dzieła teatralnego*, Wybór i opr. J. Degler, Wrocław 1988.
- *Stagecraft, The Complete guide To Theatrical Practice*, Edit. Trevor R. Griffiths, Phaidon Press, Oxford 1990.
- „Format” nr 1-4/1994 (numer poświęcony scenografii).
- *Obrazy i obrazowanie w dobie mediów elektronicznych* pod red. V.Sajkiewicz, Muzeum Śląskie, Katowice 2010.
- R. W. Kluszczyński, *Film, wideo, multimedii. Sztuka ruchomego obrazu w erze elektronicznej*, Instytut Kultury, Warszawa 1999.
- D. Higgins, *Nowoczesność od czasu postmodernizmu oraz inne eseje*, słowo/obraz terytoria, Gdańsk 2000.
- L. Manovich, *Język nowych mediów*, wyd. Akademickie i Profesjonalne, Warszawa 2006.

ZAKŁADANE DLA PRZEDMIOTU EFEKTY UCZENIA SIĘ
odnoszące się do efektów modułowych (część A sylabusu) i kierunkowych

Symbol efektów dla kierunku	po ukończeniu studiów na kierunku REŻYSERIA	Odniesienie do: uniwersalnych charakterystyk poziomów w PRK	Odniesienie do charakterystyk drugiego stopnia uczenia się PRK
WIEDZA : absolwent/absolwentka zna i rozumie			
w zakresie wiedzy o realizacji prac artystycznych			
KR_W03	zna style i estetyki teatralne (w tym najnowsze trendy z zakresu określonych kierunków sztuki i osiągnięcia najwybitniejszych przedstawicieli różnych specjalności)	P7U_W	P7S_WG

W zakresie rozumienia kontekstu dyscyplin artystycznych			
KR_W05	wykazuje głębokie zrozumienie wzajemnych relacji pomiędzy teoretycznymi i praktycznymi aspektami studiów, a także wykorzystuje tę wiedzę dla dalszego artystycznego rozwoju	P7U_W	P7S_WG
KR_W07	zna i rozumie podstawowe linie rozwojowe w historii teatru i filmu oraz posiada orientację w piśmiennictwie związanym z tymi zagadnieniami	P7U_W	P7S_WG
KR_W08	dysponuje poszerzoną wiedzą na temat kontekstu historycznego i kulturowego sztuki i jej związków z innymi dziedzinami współczesnego życia, potrafi samodzielnie rozwijać tę wiedzę w sposób odpowiadający swojej specjalności	P7U_W	P7S_WG PS7_WK
UMIĘJĘTNOŚCI: absolwent/absolwentka potrafi			
W zakresie umiejętności ekspresji artystycznej			
KR_U01	posiada rozwiniętą osobowość artystyczną, umożliwiającą tworzenie, realizowanie i wyrażanie własnych koncepcji artystycznych	P7U_U	P7S_UW P7S_UO
W zakresie umiejętności realizacji prac artystycznych			
KR_U04	posiada zdolność rozumienia technologii realizacji teatralnych, telewizyjnych i filmowych oraz pokrewnych gatunków sztuk widowiskowych; stosowania zasad i technik adaptacji utworów literackich i ich przekształcania na różne formy artystyczne	P7U_U	P7S_UW
W zakresie umiejętności warsztatowych			
KR_U08	posiada umiejętności z zakresu warsztatu w stopniu niezbędnym do realizacji własnych projektów artystycznych	P7U_U	P7S_UW P7S_UU
KR_U12	posiada umiejętność konstruowania sceny lub sekwencji scen w praktycznej realizacji z uwzględnieniem oprawy plastycznej i muzycznej	P7U_U	P7S_UW P7S_WK P7S_UO
KR_U13	zna techniki warsztatowe, umożliwiające ciągły rozwój poprzez samodzielną pracę; przez dalsze indywidualne studia powinien/powinna rozwijać nabyte umiejętności służące tworzeniu, realizowaniu i wyrażaniu własnych koncepcji artystycznych	P7U_U	P7S_UW P7S_UU
W zakresie umiejętności werbalnych			
KR_U15	potrafi formułować i testować hipotezy związane z prostymi problemami badawczymi w dziedzinie sztuki	P7U_U	P7S_UW P7S_UU
KR_U17	potrafi dyskutować na temat specjalistycznych zagadnień sztuk filmowych i teatralnych oraz prowadzić debatę w zróżnicowanym środowisku z zachowaniem szacunku dla wzajemnych poglądów	P7U_U	P7S_UK P7S_UW P7S_KO
KOMPETENCJE SPOŁECZNE: absolwent/absolwentka jest gotów/gotowa do			
W zakresie niezależności			
KR_K01	kompetentnego, samodzielnego i świadomego wykorzystania zdobytej wiedzy (także pochodzącej od	P7U_K	P7S_KR

	ekspertów) w obrębie kierunku oraz w ramach innych działań kulturotwórczych, także w warunkach ograniczonego dostępu do potrzebnych informacji		P7S_KO
KR_K07	formułowania krytycznej oceny własnych działań twórczych i artystycznych oraz poddania takiej ocenie innych przedsięwzięć z zakresu kultury i sztuki	P7U_K	P7S_KK
W zakresie komunikacji społecznej			
KR_K09	funkcjonowania w społeczeństwie w zakresie wykonywania własnych działań artystycznych i swobodnego komunikowania się w rzeczywistości zawodowej artysty/artystki sztuki filmowej i teatralnej	P7U_K	P7S_KO P7S_